

## Inzenden IV3 met gebruik van Excel

Uit onderzoek blijkt dat het inzenden van de financiële iv3 data via het nu gebruikelijke xlsx-formaat voor veel vertragingen en verstoringen zorgt in het aanlever- en verwerkingsproces. Het xlsx-formaat staat ook verdere verbeteringen van het proces (zoals het meesturen van financiële detaildata) in de weg en is daardoor niet toekomstbestendig. Daarom zetten BZK en het CBS in op een overstap naar het JSON<sup>i</sup> formaat en een andere inzendmethode.

Over de overstap naar JSON kunt meer lezen in de “InstructieWerkenMetJSON.pdf”, welke u elders op deze internetpagina kunt vinden.

Deze handleiding geldt niet voor de Waterschappen. De indeling van de kwartaalleveringen van Waterschappen zijn dermate afwijkend dat deze elders worden beschreven.

In deze handleiding geven we in 5 hoofdstukken uitleg over het inzenden van iv3 data in Excel formaat:

1. Hoe exporteer ik data naar de Excel Matrix?
2. Wat is de opbouw van het Excel-sjabloon?
3. Hoe werken de ingebouwde controles?
4. Hoe moet ik de Excel inzenden?
5. Waar vind ik instructies en aanvullende informatie over de codes die ingevuld moeten worden in de Excel?

## 1. Hoe exporteer ik data naar de Excel matrix

U heeft verschillende mogelijkheden om een iv3-Excel bestand te maken:

1. Vanuit uw financiële pakket of vanuit een Business Information tool
2. Met een maatwerk export (zelfbouw van de overheidsinstantie)
3. Handmatig in het Excel sjabloon van het CBS

### Excel vanuit uw Financiële pakket of BI tool

Verschillende software pakketten voor de financiële administratie, hebben een export functionaliteit voor de iv3 data in Excel. Op de site van het CBS ([www.cbs.nl/kredo](http://www.cbs.nl/kredo) onder 'modellen') staan de actuele sjablonen voor de levering van de iv3-data. De sjablonen zijn verschillend per jaar en per overheidslaag. Uw softwareleverancier heeft in de meeste gevallen dit sjabloon al voor u geïntegreerd of in de instructie van het pakket kunt u terugvinden hoe u het sjabloon klaarzet op uw eigen computer.

### Een maatwerk export

Enkele overheden hebben een export in eigen beheer gebouwd om de export naar Excel mogelijk te maken. Hier kan het CBS uiteraard geen instructie voor noteren.

### Handmatig in het Excel sjabloon

Enkele overheden waarvoor slechts 1 taakveld van toepassing is, vullen het Excel sjabloon met de hand in. Op de site van het CBS ([www.cbs.nl/kredo](http://www.cbs.nl/kredo) onder 'modellen') staan de actuele sjablonen voor de levering van de iv3-data. De sjablonen zijn verschillend per jaar en per overheidslaag.

## 2. Wat is de opbouw van het Excel sjabloon

De sjablonen voor de verschillende overheidslagen (Provincie, Gemeente of Gemeenschappelijke Regeling) zijn op dezelfde manier opgebouwd:

### Informatie overheid

In het tabblad "4.Informatie" wordt u gevraagd om contactinformatie over uw gemeente, de status van de inzending, de periode waarop de ingestuurde vragenlijst betrekking heeft en gegevens over de invuller of inhoudelijk deskundige te vermelden. In geval van inhoudelijke vragen en/of onduidelijkheden zal het CBS direct met de betreffende persoon contact opnemen.

Onderstaand vindt u een toelichting op de in te vullen velden Naam, Nummer, Status en Periode.

**Naam:** De naam van uw instantie

**Nummer:** viercijferig nummer

Dit nummer is te vinden in de opvraagbrief die u van het CBS heeft ontvangen.

**Status:** Begroting of Realisatie.

U kiest voor Begroting zowel in het geval van de reguliere begroting die u uiterlijk 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar moet insturen als in het geval van de geactualiseerde begroting die als onderdeel van de kwartaallevering door gemeenten moet worden ingestuurd. U kiest voor Realisatie indien sprake is van de levering van de (gerealiseerde) kwartaalgegevens en de jaarrekening.

**Periode:** 0, 1 t/m 4 of 5

U vult bij Periode het cijfer 0 in, indien sprake is van de reguliere begroting die u uiterlijk 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar moet insturen. De cijfers 1 t/m 4 betreffen de respectievelijke kwartaalleveringen, dus voor zowel de levering van gerealiseerde kwartaalgegevens als voor de geactualiseerde begroting die per kwartaal moet worden meegezonden. Het onderscheid tussen beide wordt gemaakt in de uitvraag Status (Begroting of Realisatie). Het cijfer 5 staat voor de levering van de jaarrekening.

Let op:

Indien u de cellen met betrekking tot Nummer, Status en Periode correct invult, verschijnt automatisch de correcte naam van het Excel-bestand dat u dient in te zenden. Zie ook onder punt 5 van deze instructie.

De waarden die u invult bij de velden Status en Periode zijn bepalend voor de geldigheid van de toetsen in het tabblad "9.Eindoordeel".

De invuller van het tabblad "4.Informatie" hoeft niet gelijk te zijn aan de officiële, bij het ministerie van BZK geregistreerde, contactpersoon. Conform de leveringsprocedure beschreven in de BZK-circulaire Informatie voor derden van 29 juni 2009 verloopt de communicatie over de levering van de Iv3 en de berichtgever uitsluitend via deze contactpersoon. Wijziging van de contactpersoon dient u door te geven aan het Ministerie van BZK, via:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/uitwisseling-financiele-gegevens-met-sisa-en-iv3/single-information-single-audit-sisa/doorgeven-of-wijzigen-contactgegevens-sisa-en-of-iv3>

Ook kunt u opmerkingen of een toelichting in dit tabblad vermelden. Vanaf het opvraagmodel 2020 is in het tabblad een invulschema opgenomen waarin u eventuele boekwinsten/verliezen bij de verkoop van financiële vaste activa (bv. effecten) en/of (im)materiële vaste activa kunt noteren.

De verkoop van (im)materiële vaste activa en effecten dient volgens de commissie BBV voor het volledige bedrag in de exploitatie te worden verantwoord, dus zonder verrekening met de af te boeken boekwaarde van het actief. Bij de verkoop van deze activa kan eventueel boekwinst of boekverlies optreden. Boekwinsten en -verliezen op vaste activa mogen echter geen invloed hebben op het EMU-saldo. Daarom moet voor het EMU-saldo voor deze boekwinsten en -verliezen worden gecorrigeerd. Omdat de verkoopopbrengst als één bedrag op één categorie in de matrix wordt verantwoord, is zonder extra informatie eventuele boekwinst/verlies niet uit de lv3-data af te leiden.

Wij verzoeken u daarom geraamde of gerealiseerde boekwinsten/verliezen op vaste activa te noteren in het schema in het tabblad "4.Informatie". Onderstaand vindt u een toelichting op de in te vullen velden Taakveld(code), Boekwinst/verlies en Toelichting:

- Taakveld(code). De naam en/of code van het taakveld waarop de boekwinst/verlies is verantwoord. Bij de verkoop van aandelen of obligaties moet dit altijd taakveld Treasury (code 0.5) zijn.
- Boekwinst/verlies. De boekwinst afgerond in duizendtallen. Bij boekverlies wordt een negatieve waarde verwacht.
- Toelichting. U kunt in dit veld een toelichting geven om welke verkoop van activa het gaat.

### Verdelingsmatrix lasten en baten

Bij het onderdeel verdelingsmatrix wordt gevraagd naar een overzicht van de baten en lasten van de taakvelden en naar een overzicht van de balansmutaties, verbijzonderd naar de economische categorieën. De voorschriften van het BBV en de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking Informatie voor derden van 18 april 2016, inclusief de wijzigingen hierop van 11 maart 2019 zijn hierop van toepassing. Voor het invullen van de verdelingsmatrix zijn de tabbladen "5.Verdelingsmatrix lasten" en "6.Verdelingsmatrix baten" bestemd.

De specificaties van de taakvelden, categorieën en balansposten zijn opgenomen in de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden, het lv3-informatievoorschrift Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen en (voor de balansposten) het BBV, in het bijzonder de artikelen 30 t/m 58.

De verdelingsmatrix gaat uit van een bruto invulling. Dit houdt in dat vermeerderingen en verminderingen apart worden weergegeven.

Let op: bij de kwartaallevering dienen de gegevens cumulatief ingevuld te worden. De opgave die het CBS bijvoorbeeld over het tweede kwartaal ontvangt, betreft dus de gegevens van 1 januari tot en met 30 juni.

De verdelingsmatrices zijn verdeeld in grijze en witte cellen. Het CBS verwacht op een grijze cel geen of vrijwel geen boekingen. Let op: **een grijze cel betekent niet dat hier niets mag worden geboekt**. Indien u op een grijze cel een last of baat verantwoordt, verzoeken wij u deze boeking toe te lichten

in het tabblad "4.Informatie". Zo kunnen eventuele oneffenheden in de grijs-wit verdeling van de matrices worden verbeterd.

### Overzicht van balansstanden

Op kwartaal- en jaarrekeningbasis worden balansstanden gevraagd (zowel primo als ultimo). Voor de begroting hoeft de balans niet ingevuld te worden.

Per kwartaal wordt de financiële balans en per jaar een volledige balans gevraagd.

Voor het invullen van de balansstanden is het tabblad "7.Balansstanden" bestemd. Uitleg over de afzonderlijke balansposten is opgenomen in de artikelen 30 t/m 58 van het BBV en in het Iv3-informatievoorschrift Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen.

### Akkoordverklaring

De gevraagde informatie behoort te zijn voorzien van een akkoordverklaring van het college dat de gegevens aan de gestelde eisen voldoen. In tabblad "8.Akkoordverklaring" vindt u een voorbeeldmodel. Door middel van een keuzelijst kunt u kiezen welke levering het specifiek betreft: begroting, kwartaalgegevens of jaarrekening (cel D5). Bij de kwartaal- en jaarrekeningrapportage kunt u een zin kiezen inzake de getrouwheid van het balansstandenoverzicht (cel B14 of B16). Bij de begrotingen is het invullen van de balansstanden niet verplicht.

### Eindoordeel

In het tabblad "9.Eindoordeel" zijn de (acceptatie)toetsen opgenomen die onderdeel uitmaken van het maatregelenbeleid.

Na ontvangst bij het CBS worden de toetsen in de Excel vervangen door de originele formules. Dit om te voorkomen dat er per abuis wijzigingen in de berekeningen zijn aangebracht tijdens het invullen van de matrix. Ook als gedurende het jaar een fout in een formule ontdekt en gecorrigeerd is kan de verbeterde formule gebruikt worden.

Zie voor nadere uitleg onder punt "3 Hoe werken de ingebouwde controles?"

### Aandachtspunten

Het CBS maakt bij de analyse van de geleverde data onder andere gebruik van toetsen. In het tabblad "10.Aandachtspunten" is **ten behoeve van gemeenten** een selectie van deze toetsen opgenomen waarin de statistische kwaliteit van de verantwoording op taakvelden en categorieën nader wordt getoetst.

De selectie van de toetsen kan van verslagjaar tot verslagjaar wijzigen. De toetsen maken geen deel uit van de acceptatietoetsen die in tabblad "9.Eindoordeel" zijn opgenomen.

Met de ingebruikneming van dit tabblad wil het CBS de analyse van het CBS transparanter maken en het aantal vragen van het CBS aan gemeenten in de analysefase verminderen. Het is tevens een instrument in het bereiken van betere onderlinge vergelijkbaarheid van aangeleverde data van gemeenten.

## Financiële kengetallen en beleidsindicatoren

(uitsluitend van toepassing voor Gemeenten)

Op basis van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing financiële kengetallen opgenomen te worden. Ook moeten op basis van artikel 8 en artikel 25 van het BBV gemeenten in hun begroting en jaarstukken beleidsindicatoren opnemen. Om de duiding van de kengetallen en beleidsindicatoren te vergemakkelijken en vergelijkingen tussen gemeenten mogelijk te maken, is het van belang dat deze breed digitaal beschikbaar zijn. Teneinde de kengetallen en beleidsindicatoren centraal te kunnen verzamelen, is artikel 71 van het BBV aangepast en maken de financiële kengetallen en beleidsindicatoren (waarvan de gemeenten bronhouder zijn) met ingang van 1 juli 2019 officieel deel uit van de Iv3-uitvraag.

Voor het invullen van de financiële kengetallen en de beleidsindicatoren zijn de tabellen in respectievelijk tabblad 11.Financiële kengetallen en tabblad 12.Beleidsindicatoren bestemd. De kengetallen en beleidsindicatoren hoeven alleen bij de begroting en de jaarrekening te worden ingevuld. Bij de kwartaalleveringen is het invullen van de kengetallen en indicatoren niet verplicht. Indien u in tabblad 4.Informatie bij het veld Periode aangeeft of het de begrotingslevering betreft (waarde Periode = 0) of de aanlevering van de jaarrekening (waarde Periode = 5), wordt in de tabbladen 11.Financiële kengetallen en 12.Beleidsindicatoren direct zichtbaar welke kolommen van de tabel moeten worden ingevuld. De niet in te vullen kolommen kleuren automatisch zwart.

Op tabblad "4.Informatie" is een controle blok opgenomen welke toetst of de vereiste financiële kengetallen in tabblad 11 en de vereiste beleidsindicatoren in tabblad 12 daadwerkelijk zijn ingevuld.

### 3. Hoe werken de ingebouwde controles

In het lv3-model zijn toetsen opgenomen die onderdeel uitmaken van het maatregelenbeleid.

Na ontvangst van uw inzending controleert het CBS direct of de gegevens voldoen aan de acceptatietoetsen. Hiervan ontvangt u ook meteen het resultaat. Voor de begroting geldt (voorlopig) alleen toets 6. Voor de kwartaalrealisaties tellen de toetsen 1 t/m 5 en toets 9, waar bij toets 3 alleen op de aansluiting tussen de financiële balansmutaties in de matrix en de verandering van de financiële balansstanden wordt gecontroleerd. Bij de jaarrealisatie gelden alle 9 toetsen. Indien één van de toetsen die geldt voor de betreffende levering onvoldoende scoort, wordt de inzending afgekeurd. De geldigheid van de toetsen in dit overzicht is gekoppeld aan de waarden die u invult bij de velden Status en Periode op tabblad "4.Informatie".

De acceptatietoetsen behelzen het evenwicht van het saldo van niet-financiële transacties en financiële transacties (toets 1), het gebruik van de juiste categorieën op de financiële balansmutaties (toets 2), de aansluiting tussen de balansmutaties in de matrix en de verandering van de balansstanden (toets 3), het evenwicht van de interne verrekeningen (toets 4) en het gebruik van de financiële categorie (6.1) buiten de financiële balans (toets 5), het evenwicht van de lasten en baten op de taakvelden (toets 6), het evenwicht van activa en passiva op de primo balans (toets 7) en ultimo balans (toets 8) en het gebruik van de categorieën 4.3.9 "Inkomensoverdrachten - onverdeeld" en 4.4.9 "Kapitaaloverdrachten - onverdeeld" (toets 9).

De eventuele fout bij toetsen 1, 2, 4 en 5 wordt uitgedrukt als percentage van het lastentotaal, waarbij een maximale foutmarge wordt toegestaan van 1 procent. Het lastentotaal is hierbij gedefinieerd als de som van het totaal van de lastencategorieën 1 t/m 5 in de matrix. De eventuele fout bij toets 3 (de aansluiting tussen de balansmutaties in de matrix en de verandering van de balansstanden) wordt uitgedrukt als percentage van het gemiddelde van het totaal van de som van primo en ultimo balansstanden. Ook hier geldt een maximale foutmarge van 1 procent. Bij toetsen 6 t/m 9 bedraagt de eventuele toegestane fout 50 duizend euro.

## 4. Hoe moet ik de Excel inzenden

Onderstaande informatie vindt u ook in tabblad 4 van het Excel-sjabloon

### Inzending van de gegevens

Voor de financiële informatie en de schriftelijke verklaring die u op begrotings-, kwartaal- en jaarrekeningbasis aan het CBS moet sturen, gelden de volgende tijdstippen:

- voor de begroting is de uiterlijke inzendtermijn vóór 15 november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar
- voor de kwartaallevering is de uiterlijke inzendtermijn één maand na afloop van het kwartaal
- voor de jaarrekening is de uiterlijke inzendtermijn vóór 15 juli na afloop van het betreffende jaar

Indien deze wettelijk vastgestelde deadline voor u niet haalbaar is, kunt u een verzoek tot uitstel indienen bij de minister van BZK, conform de procedure beschreven in de BZK-circulaire Informatie voor derden van 29 juni 2009.

U dient de Iv3-matrix (in Excel-formaat - xlsx), de akkoordverklaring (in pdf-formaat) en voor gemeenten in het geval van de kwartaallevering, de bijgestelde begroting (in Excel-formaat - xlsx) samen in één zipfile te uploaden via

<https://antwoord.cbs.nl>

Om te kunnen uploaden ontvangt u van het CBS na de opvraagbrief voor de betreffende levering (begroting, kwartaal of jaarrekening) een e-mail met inloggegevens. Na het uploaden van de gegevens ziet u een ontvangstbevestiging op het scherm. De datum die hierbij wordt vermeld, is van belang voor de tijdigheidstoets.

Let op: wijzigingen van de contactpersoon kunt u niet via de upload-pagina doorvoeren. Mutaties van de contactpersoon dient u door te geven aan het Ministerie van BZK via:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/inhoud/uitwisseling-financiele-gegevens-met-sisa-en-iv3/single-information-single-audit-sisa/doorgeven-of-wijzigen-contactgegevens-sisa-en-of-iv3>

Voor meer informatie over de informatiestroom aan het CBS verwijs ik u naar het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de BZK-circulaire Informatie voor derden van 29 juni 2009, de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden van 18 april 2016, inclusief de wijzigingen hierop van 11 maart 2019 en de website van bureau Kredito:

[www.cbs.nl/kredo](http://www.cbs.nl/kredo)

### Naamgeving

De naamgeving van de bestanden met de gegevens die u toestuurt, dient als volgt te zijn:

Als voorbeeld is hier ingevuld het 1<sup>e</sup> kwartaal van 2023 voor de gemeente Boxtel (0757)

KRDjpp06nnnn.xlsx (bijv. KRD231060757.xlsx)

BEGjpp06nnnn.xlsx (bijv. BEG231060757.xlsx) (alleen voor gemeenten)

AKKjip06nnnn.pdf (bijv. AKK231060757.pdf)

KRDjip06nnnn.zip (bijv. KRD231060757.zip)

KRD staat voor Kredo --> Kwaliteitsslag Rapportage EU Decentrale Overheden

BEG staat voor geactualiseerde begroting

AKK staat voor akkoordverklaring

jj = jaar, voor bijvoorbeeld 2023 is dit 23.

06 = nummer overheidslaag (gemeente = 06)

nnnn = nummer van uw gemeente; dit nummer is te vinden in de opvraagbrief

p = periode (0 = reguliere begroting, 1 - 4 = kwartalen, 5 = jaarrekening)

#### [Uitleg periode en voorvoegsel:](#)

U vult bij periode het cijfer 0 in, indien sprake is van de reguliere begroting die u uiterlijk 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar moet insturen (voorvoegsel = altijd "KRD").

De cijfers 1 t/m 4 betreffen de respectievelijke kwartaalleveringen, dus voor zowel de levering van de gerealiseerde kwartaalgegevens als voor de geactualiseerde begroting die per kwartaal moeten worden meegezonden. Het onderscheid in de bestandsnaam tussen de kwartaalrekening en de geactualiseerde begroting, wordt gemaakt door het voorvoegsel "KRD" (voor de kwartaalrealisatie) en "BEG" (voor de geactualiseerde begroting).

Het cijfer 5 staat voor de levering van de jaarrekening (voorvoegsel = altijd "KRD").

## 5. Waar vind ik instructies en aanvullende informatie over de codes die ingevuld moeten worden in de Excel?

De iv3 leveringen werken met Taakvelden, Economische Categorieën, Balansposten, etc. Voor al deze indelingen zijn codelijsten voorhanden. Deze codelijsten vindt u op de CBS-site waar ook deze instructie staat, onder de pagina “informatievoorschriften”.

---